

Lämpöyrittäjille kasvupotentiaalia pientaloista

TUTKIJAT KAARLO RIEPPO JA HARRI SOLMIO, TTS TUTKIMUS, kaarlo.riepo@tts.fi ja harri.solmio@tts.fi • KUVAT: HARRI SOLMIO

Olisiko nykyisillä lämpöyrittäjillä kiinnostusta laajentaa lämpöyrittäjätoimintaa uudelle markkina-alueelle pientalojen – omakoti- ja rivitalojen sekä pienkerrostalojen – lämmitykseen? Tätä selvitettiin TTS tutkimuksen lämpöyrittäjille tekemällä kyselytutkimuksella. Tutkimuksen toisessa osassa kysyttiin puolestaan pientaloasukkaiden kiinnostusta lämpöyrittäjien toimittamaa kaukolämpöä ja muita lämpöyrittäjäpalveluita koskien.

Tutkimus on osa Kasvun eväät -tutkimus- ja kehittämisohjelmaa (www.tts.fi/kasvunevaat), jossa kannustetaan metsä- ja puualan pienyrityksiä kasvuun. Ohjelman päärahoittaja on Metsämiesten Säätiö.

LÄMPÖYRITTÄMINEN KASVAVA ALA

Lämpöyrittäminen määritellään maaseudun pk-yritystoiminnaksi, jossa myytävä tuote on lämpö. Suomessa oli vuoden 2006 lopussa noin 200 lämpöyrittäjää, joiden hoidossa oli lähes 340 toimivaa lämpölaitosta. Lämpölaitoksista aluelämpölaitosten osuus oli 28 prosenttia. Muut olivat kiinteistölämpökeskuksia, joista yli puolet lämmitti koulukiinteistöjä ja neljäsosa yksityisiä kiinteistöjä. Lämpöyrittäjät käyttivät vuonna 2006 metsähaketta 580 000 irtokuutiometriä.

Usein lämpöyrittäjä tarjoaa lämmön kokonaistoimitusta, joka sisältää myös laitosinvestoinnin. Yhä useammin lämpöyrittämisestä on tulossa yrittäjän päätoimiala, jota esimerkiksi ulkopuolisille tehty haketus tai muu urakointi tukee.

Lämpöyrittäminen on yleisintä Länsi-Suomessa, jossa sijaitsee yli 40 prosenttia laitoksista. Kunnat ovat edelleen lämpöyrittäjien tärkein asiakasryhmä, mutta yksi-

tyisten asiakkaiden määrä lisääntyy jatkuvasti. Lämpölaitosinvestoinnin tekee myös yhä useammin lämpöyrittäjä.

Osuuskuntien tai osakeyhtiöiden hoitamia lämpölaitoksia oli 157 vuonna 2006. Yksittäiset yrittäjät tai useamman yrittäjän muodostamat yrittäjärenkaat vastasivat lämmöntuotannosta 178 laitoksessa. Osuuskunnilla ja osakeyhtiöillä laitosten keskimääräinen kattilateho oli 0,7 megawattia, mikä oli lähes kaksinkertainen yksittäisten yrittäjien hoitamien laitosten kattilatehoon verrattuna.

Lämpöyrittämisen kasvulle on vielä merkittävää potentiaalia nykyisenkaltaisissakin kohteissa. TTS:n vuonna 2000 tekemän tutkimuksen mukaan kasvupotentiaali olisi nykyiseen olemassa olevaan laitostakaan verrattuna noin nelinkertainen jo pelkästään kuntien kiinteistöissä ja kunnallisissa aluelämpöhankkeissa.

Lämpöyrittäjyydelle saattaisi löytyä perinteisten kohteiden lisäksi kokonaan uusia markkinoita pientalo-omistajien keskuudesta. Pientaloluokan lämpöyrittäminen soveltuisi hyvin kasvumahdollisuuksia haikelle lämpölaitosluokan lämpöyrittäjälle tai mökkitalokkariin tarjoamaksi lisäpalveluksi. Palvelun kohderyhmä voisi löytyä puulämmitystä taloudellisista ja/tai ekologisista syistä harkitsevista, mutta teknisesti epävarmoista tai tekniikasta vähän kiinnostuneista, kiireisistä työssäkäyvistä tai jo puulämmitysjärjestelmän omistavista ikääntyneistä pientalo-omistajista.

KIINNOSTUSTA LAAJENTAMISEEN AINAKIN NELJÄSOSALLA

Lämpöyrittäjien kiinnostusta pientaloluokan lämmitykseen selvittäneeseen kyselyyn vastasi neljännes niistä lämpöyrittäjistä, jotka olivat investoineet vuosina 2000–2005 käynnistyneeseen lämpölaitok-

seen tai lämmityslaitteisiin. Todennäköisesti juuri laajentamisesta kiinnostuneet vastasivat kyselyyn. Koska kaikki vastanneet olivat vähintään jossain määrin kiinnostuneet lämpöyrittäjätoiminnan laajentamisesta, voidaan arvioida, että ainakin neljäsosa koko lämpöyrittäjäkunnasta on toiminnan laajentamisesta kiinnostunut.

Yli kolmannes vastanneista oli kiinnostunut laajentamisesta, mutta laajentamismahdollisuudet ja -edellytykset eivät vielä olleet tiedossa. Kolmella kymmenestä laajentaminen oli suunnitteilla ja joka kuudennella jo käynnissä.

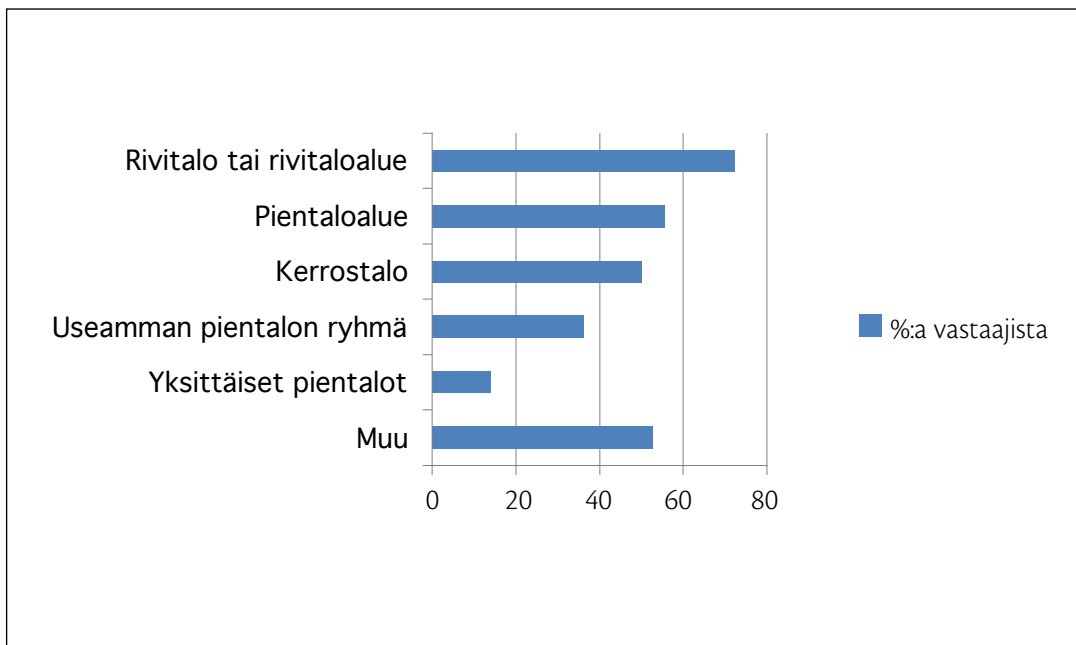
Vastanneista hieman yli puolet piti nykyistä toimintaansa kannattavana ja vastavasti hieman alle puolet tyydyttävästi kannattavana. Kukaan ei pitänyt toimintaansa kannattamattomana tai hyvin kannattavana.

LAAJENTAMINEN VAATII TARPEEKSI LÄMMITYSTILAVUUTTA

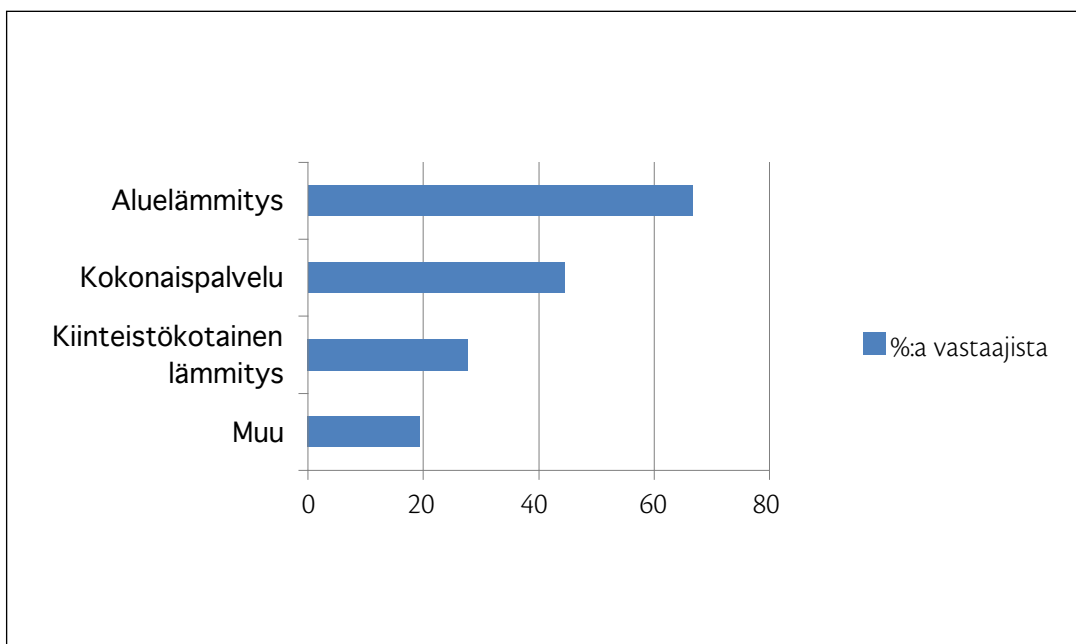
Nykyisten lämpöyrittäjien mielestä parhaiten lämpöyrittäjätoiminnan laajentamiseen soveltuisivat kohteet, joilla on lämmityskapasiteettia riittävästi. Tällaisia ovat pientaloalueet, rivitalot tai rivitaloalueet sekä kerrostalot (kaavio 1 seuraavalla sivulla). Harvat lämpöyrittäjistä pitivät yksittäisiä pientaloja mahdollisina lämpöyrittäjätoiminnan kohteina. Sen sijaan jo useamman pientalon ryhmä lämpöyrittäjätoiminnan kohteena oli selvästi kiinnostavampi. Muut kuin asuinrakennuskohteet ovat perinteisiä lämpöyrittäjien toimintakohteita, kuten kouluja, palvelutaloja, päiväkotia sekä liike- ja yritystiloja.

ALUELÄMMITYSTÄ TARJOTAAN YLEISIMMIN

Lämpöyrittäjät tarjoaisivat pienkohteille

- ▷ Askolan seudun Puulämpöosuuskunta tuottaa hakelämpöä Pornaisissa, Pukkilassa ja Askolassa. Pornaisten 1,25 megawatin lämpölaitoksen omistaa kunta. Lämmityskohteina on kunnan omien kiinteistöjen lisäksi kirkko sekä keskustan liike- ja asuinkiinteistöjä.
- △ Kuortaneen energiaosuuskunnalla on kolme hakelämpölaitosta, joista Kortesmäen yhden megawatin laitos on suurin. Osuuskunta toimittaa laitoksesta lämpöä kunnanvirastolle, kirjastolle, keskustan ala-asteelle, terveyskeskukselle sekä rivitaloille.
- ◁ Kaavio 1: Lämpöyrittäjätöiminnan laajentamiskohteiden sopivuus.
- ▷ Kaavio 2: Lämpöyrittäjien mahdollinen palvelutarjonta pienkohteille.

palveluna mieluiten aluelämmitystä. Tätä mieltä oli kaksi kolmesta vastaajista (kaavio 2). Kiinteistökohtaista lämmitystä voisi tarjota 28 prosenttia vastaajista. Lähes puolet oli kiinnostunut tarjoamaan myös kokonaispalvelua eli konsultointia, laitteiston asennusta ja lämmöntuotantoa.

Hieman vajaalla puolella vastanneista olisi nykyisessä lämmöntuotannossa vapaata kapasiteettia lämmöntuotannon laajentamiseksi uusiin kohteisiin. Valtaosa haluaisi kuitenkin laajentaa toimintaa uudella lämpölaitoksella. Sopivia uusia kohteita lämpöyrittäjätoiminnan laajentamiseksi ilmoitti olevan tiedossa reilu 80 prosenttia vastanneista. Lähes puolella tällainen pientalokohde oli rivitalo tai rivitaloalue. Neljänneksellä se oli pientaloalue ja samoin neljänneksellä kerrostalo tai kerrostaloalue. Useamman pientalon ryhmä oli tiedossa joka kuudennella vastaajista. Monilla oli tiedossa useampi kuin yksi potentiaalinen kohde.

Lähes viidennes vastanneista lämpöyrittäjistä arvioi toimintansa olevan kolmen

vuoden kuluttua merkittävästi laajempaa kuin nykyisin. Neljällä kymmenestä toiminta todennäköisesti laajenee ja yhtä usealla toiminta pysynee nykyisellä tasolla. Kukaan vastanneista ei ilmoittanut toiminnan supistuvan tai päättyvän.

POLTTOAINEEN SAATAVUUS EI MERKITTÄVÄ RAJOITE

Kukaan vastanneista ei kokenut, että polttoaineen saatavuus rajoittaisi lämpöyrittäjätoiminnan laajentamista merkittävästi tai melko merkittävästi. Polttoaineen saatavuus ei 72 prosentin mielestä asettanut rajoituksia lämpöyrittäjätoiminnan laajentamiselle. Loput olivat sitä mieltä, että polttoaineen saatavuus rajoittaa vähän toiminnan laajentamista.

KAUKOLÄMPÖ KIINNOSTAA PIENTALOASUKKAITA

Lämpöyrittäjäkyselyyn vastanneista selottiin potentiaalisimmat tutkimuksen toisen vaiheen eli asukaskyselyn toteuttamiseksi heidän alueellaan. Lopulta asukas-

kyselyt toteutettiin Tuusulassa, Hauholla ja Lohtajalla, joista kahdella oli jo lämpöyrittäjätoimintaa.

Asukaskyselyjen perusteella lähes puolet pientalossa asuvista oli kiinnostunut lämpöyrittäjän tai -yrityksen toimittamasta kaukolämmöstä. Kiinnostus muihin lämmitysratkaisuihin, kuten lähinaapureiden kanssa muodostettavaan pienlämpöverkkoon ja siihen, että yrittäjä huolehtisi lämmön tuottamisesta kiinteistössä sijaitsevalla lämmityslaitteella, oli selvästi alhaisempi. Asukaskyselyjen tuloksiin palataan tarkemmin seuraavassa Teho-lehden metsänumerossa vuoden 2009 alussa. Koko hankkeen tulokset julkaistaan myös TTS tutkimuksen tiedotteena syksyllä 2008. ○

”Maatalousyrittäjien työterveys-
huollon asiakkaana voin entistä
paremmin.”

Liity Sinäkin!

Mela

TYÖTURVALLISUUS